

An Investigation on Aytül Akal's Children Books In Terms Of Educational Messages

Abdullah Tekin

*Ministry of National Education
a.tekin3537@gmail.com*

Kadir Kaan Büyükkiz

*Gaziantep University
kbuyukiz@gmail.com*

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the children's books of Aytül Akal in terms of educational messages. The method of research is a document analysis of qualitative research methods. In the research, random sample type has been used in the selection of samples. Accordingly, Aytül Akal's 8 story, 8 tale and novel books have been chosen by random sampling method. In the following process, educational messages have been detected in books which were firstly examined based on the principles of document review and these educational messages have been classified according to their presentation styles and purposes. Educational messages identified in the examined books have been classified as "Direct Messages" (open messages) and "Indirect Messages" (implicit messages) according to their presentation format. The messages classified as direct/indirect transmitted messages according to their presentation has been grouped according to their purpose as 1. Educational Messages Supporting Personal Development, 2. Educational Messages Social Development, 3. Educational Messages Supporting the Development of National Thought, 4. Educational Messages Supporting Environmental Awareness Development, 5. Educational Messages that Support the Development of Universal Thought. A total of 230 educational messages have been detected in the sentences and paragraphs of Aytül Akal's 24 books. 181 of these messages are implicit messages and have been transferred to the reader via indirect transmission. 49 of the detected messages are open messages and have been transferred to the reader by direct transmission. The most frequently detected educational message group in the author's books is "Educational Messages that Support Personal Development". In these books, the least detected group of educational messages is "Educational Messages that Support the Development of National Thought". Aytül Akal is a writer who has attracted the attention of children's readers and educators with the character she creates in her works, the subject she chooses, the style of expression she uses and the messages she has digested within sentences and paragraphs in her Works. The subject of the author's works can be any event or situation we live in daily life. Akal presents the characters that remind us one of our families or any person around us in a humorous way to the reader. In the plot of her works, the author presents educational messages to the reader about various living spaces based on the conflict that we experience in our social life. Therefore, for the rich educational messages contained in author's children's books, it is thought that it can be used by parents and educator in the character development of children readers and valves education.

Keywords: Aytül Akal, educational messages, children's book, children's literature.

The concept of message, which means information given by word or word (TDK), is one of the basic elements of the communication process. The concept of message, which can also be defined as a message reaching the recipient in the communication process, is the main idea that the author wants to convey to his readers in literary or instructive works. According to Özdemir (2007), "message can also be considered as the main element that directs writing. Whether it's a message or a main idea, this is the main reason that pushes the author to write."

Also Sever defines the message concept as "original thought the author wants to share with the reader", "the feeling and thought

partnership that the artist wants to create between readers in the literary works” (2012:140), “the emotion and thought that the reason of artist to wants to share with the child,” “the basic sensitivity that the artist wants to create in children, the real thought that he wants to convey to them” (2013:133).

Messages in the literary work can also be given explicitly by the author. However, considering the characteristics of the literary work, the messages are given in a veiled narrative that is generally hidden in the texts.

Demirel et al. (2011: 58-59) explained the characteristics that should be in the messages with the following items:

“First, the messages should be appropriate to the cognitive and affective development characteristics of the child and make positive contributions to the development dimensions of the child.

Second, make sure that there is a close relationship between the subject and the theme.

Third, features such as subject, language and narrative, which are an important tool in the transmission of messages, should have harmony within themselves.

Fourth, taking into account the nature of the text described in the transmission of messages, it should take a path as rich as possible. In other words, not only in the form of implicit messages, but also in the form of direct, indirect and question-shaped messages must be fed into the text.

And fifth, as messages can become the reason for writing the work, just like the theme / main idea, it should be considered as serious as the theme / main idea.”

Based on all these explanations, the aim of this research is to examine Aytül Akal's children's books in terms of educational messages. For this purpose, in order to determine the messages in the selected literary works, the way the messages are transferred and the distribution of the messages according to the works, the answers to the following questions were sought.:

1. What are the educational messages in Aytül Akal's children's books?
2. What are the educational messages that support personal development in Aytül Akal's children's books?
3. What are the educational messages that support social development in Aytül Akal's children's books?
4. What are the educational messages that support the development of national thought in Aytül Akal's children's books?
5. What are the educational messages that support environmental awareness in Aytül Akal's children's books?
6. What are the educational messages that support the development of universal thinking in Aytül Akal's children's books?
7. How is the transmission of the educational messages identified in Aytül Akal's children's books?

Method

Model

In this study, which aims to examine the children's books of Aytül Akal in terms of educational messages, the document analysis method which is one of the qualitative research designs is used. “Document analysis involves the analysis of written materials containing information about the cases or subjects that are intended to be investigated. In qualitative research, document analysis can be used alone or in combination with other data collection methods” (Yıldırım and Şimşek, 2013: 217).

Research Objects of Study

A total of 24 works of the author, 8 of which were fairy tales, 8 stories and 8 novels, were used as the objects of study in this study to determine the educational messages of Aytül Akal in children's books. These works were obtained from Uçanbalık, Tudem, Redhouse Kidz, Doğan Egmont, Fom Kitap and Bilgi Publishing.

Data Analysis

Content analysis technique was used to gather the identified messages under different themes. “By means of content analysis, it is tried to identify the data and reveal the facts that may be hidden in the data” (Yıldırım and Şimşek, 2013: 259).

Data Coding and Identification of Themes

In this research, the coding type made according to the concepts extracted from the data was used in the coding process of the data. Coding was done separately by the authors and their level of agreement was examined. The educational messages identified in the books reviewed were categorized as the same category with other messages having common or similar aspects. Educational messages identified and categorized were presented to expert opinion. Arrangements were made where necessary, paying attention to the suggestions and warnings indicated in the expert opinion. At the end of the expert's opinion, a code was assigned to each category, and messages with the same theme were assigned a code number. Messages are grouped under two topics according to their presentation style and purpose as below:

Educational Messages by Presentation Style

Direct Messages

Indirect Messages

Educational Messages by Objectives

Educational Messages Supporting Personal Development

Educational Messages Supporting Social Development

Educational Messages to Support the Development of National Thought

Educational Messages Supporting Environmental Awareness Development

Educational Messages Supporting the Development of Universal Thinking

The categories of educational messages are encoded in their initial letters. Educational messages of the same theme were numbered within their own group.

Educational Messages by Objectives are coded as follows:

1. Educational messages supporting personal development are coded with the letter "K".
2. Educational messages supporting social development are coded with the letter "T".
3. Educational messages supporting the development of national thought are coded with the letter "U".
4. Educational messages supporting environmental awareness development are coded with the letter "Ç".
5. Educational messages supporting the development of universal thinking are coded with the letter "E".

Findings

Findings Regarding Aytül Akal's Educational Messages in Children's Books

The educational messages identified in Aytül Akal's tales, stories and novels for children are as follows:

Educational messages that support personal development, educational messages that support social development, educational messages that support the development of national thought, educational messages that support the development of environmental awareness, and educational messages that support the development of universal thinking.

Discussion and Conclusion

A total of 230 educational messages were identified in the sentences and paragraphs of the examined works. 181 of these messages are implicit messages and presented to the reader through indirect transfer. 49 of the identified messages were open messages and were presented to the reader by direct transmission. The messages, from the most determined to the least determined, are as follows: Educational messages that support personal development, educational messages that support the development of universal thinking, educational messages that support social development, educational messages that support the development of environmental awareness, and educational messages that support the development of national thought.

The types of educational messages identified in Aytül Akal's works show meaningfulness compared to literary genres. It is not surprising that the majority of the selected characters are mothers, small children and animals, fiction is simple and messages are intended for young readers. The most emphasized educational situation in these fairy tale books is the love of the mother and the rest of the word of the mother. In the fairy tale books of the author, 14 were implicit and 2 were open educational messages. Most of the identified educational messages were implicit messages and were transferred to the reader through indirect transfer. The aforementioned significance is also present in the author's story books. When Aytül Akal's story books addressing children are examined, it is seen that the children's characters are mostly 7-13 average in age. Children of this age have a high level of attention, interest in perceptions and research. In this age, children become aware of what they live in a social environment and meet the rules and values that hold society together. Being respectful to others, sharing, being helpful, not damaging others' belongings, being respectful to family elders are educational situations that arise from the conflict situations of the characters in the story books of the author. When the messages found in the author's story books are examined, 85 implicit and 21 open messages are seen. The author also resorted to indirect transmission through implicit messages in story books. The number of educational messages in Aytül Akal's children's novels is higher compared to fairy tales and story books. (However, educational messages in novels are more than messages in stories.) The characters in the fiction of the novels of the author and the situations of conflict are not very similar to the story and story books. In Akal's novel books, divided family types are very common. This has a negative impact on family members, especially among adolescent children. One of the biggest problems of our time is the 'consumption craze' which is another human and social reality in which the novels of the author are included in the fiction. Such problems have been decisive in terms of educational messages interspersed with the fiction of novels. In her novels, the author recommends positive communication, empathy, frugality, fulfillment of

our social responsibilities, being honest and altruistic. Most of the educational messages found in Akal's novels are also implicit messages. Because, in the novels of the author, 83 implicit messages transmitted indirectly were found. In contrast, 25 open messages are provided by direct transmission.

Aytül Akal'ın Çocuk Kitaplarının Eğitsel İletiler Açısından İncelenmesi

Abdullah Tekin
Milli Eğitim Bakanlığı
a.tekin3537@gmail.com

Kadir Kaan Büyükkiz
Gaziantep Üniversitesi
kbuyukiz@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Aytül Akal'ın çocuk kitaplarını eğitsel iletiler açısından incelemektir. Araştırmanın yöntemi nitel araştırma yöntemlerinden doküman (belge) incelemesidir. Araştırmada örneklem seçiminde rastgele örneklem yöntemi kullanılmıştır. Bu çalışmada Aytül Akal'ın masal, öykü ve romanlarından sekizer kitap rastgele örneklem metoduyla seçilmiştir. Belirlenen yapıtlar doküman incelemesi ilkeleri doğrultusunda eğitsel iletileri, bu iletilerin sunuluş biçimleri ve amaçları bakımından sınıflandırılmıştır. İncelenen kitaplarda tespit edilen eğitsel iletiler sunuluş biçimlerine göre "Doğrudan Aktarılan İletiler (Açık İletiler)" ve "Dolaylı Yoldan Aktarılan İletiler (Örtük İletiler)" şeklinde sınıflandırılmıştır. Sunuluş biçimlerine göre dolaylı/doğrudan aktarılan iletiler şeklinde tasnif edilen iletiler amaçlarına göre ise 1.Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler, 2.Toplumsal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler, 3.Ulusal Düşüncenin Gelişimini Destekleyen Eğitsel İletiler, 4.Çevre Bilinci Gelişimini Destekleyen Eğitsel İletiler, 5. Evrensel Düşüncenin Gelişimini Destekleyen Eğitsel İletiler biçiminde gruplandırılmıştır. Aytül Akal'ın incelenen 24 kitabının cümle ve paragraflarında toplam 230 eğitsel ileti tespit edilmiştir. Bu iletilerden 181'i örtük ileti olup dolaylı aktarım yoluyla okuyucuya aktarılmıştır. Tespit edilen iletilerden 49'u ise açık ileti olup doğrudan aktarım yoluyla okuyucuya aktarılmıştır. Yazarın kitaplarında en çok tespit edilen eğitsel ileti grubu "Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler"dir. Söz konusu kitaplarda en az tespit edilen eğitsel ileti grubu ise "Ulusal Düşüncenin Gelişimini Destekleyen Eğitsel İletiler"dir. Aytül Akal, kaleme aldığı eserlerinde yarattığı karakterler, işlediği konu, seçtiği anlatım biçimi, cümle ve paragrafların içinde bulunduğu iletilerle çocuk okurların ve eğitimcilerin dikkatini çekebilmiş bir yazardır. Yazarın yapıtlarında işlediği konular günlük hayatta yaşadığımız herhangi bir olay veya durum olabilmektedir. Akal, ailemizden birini veya çevremizdeki herhangi bir kişiyi anımsatan karakterlerini, mizahi bir anlatımla okuruna sunar. Yazar, yapıtlarının olay örgüsünde sosyal hayatımızda yaşadığımız herhangi bir çatışma durumundan hareketle okuruna çeşitli yaşam alanlarına yönelik eğitici iletiler sunmaktadır. Yazarın zengin eğitsel iletiler içeren yapıtları, çocukların karakter ve değerler eğitiminde gerek ebeveynlerin gerekse eğitimcilerin işlevsel olarak yararlanacağı nitelikler taşımaktadır.

Anahtar kelimeler: Aytül Akal, eğitsel ileti, çocuk edebiyatı, çocuk kitabı.

Yazı veya sözle verilen, gönderilen bilgi, mesaj (tdk.gov.tr, 22.11.2017) anlamına gelen ileti kavramı, iletişim sürecinin temel unsurlarındandır. İletişim sürecinde alıcıya ulaşan mesaj şeklinde de tanımlanabilecek ileti kavramı, yazınsal veya öğretici nitelikteki yapıtlarda yazarın okuruna aktarmak istediği ana fikirdir. Özdemir (2007)'e göre, "ileti, yazıyı yönlendiren temel öge olarak da düşünülebilir. İster ileti diyelim ister ana düşünce, bu, yazarı yazmaya iten temel nedendir".

Sever de ileti kavramını, "yazarın okurla paylaşmak istediği asıl düşünce", "edebiyat yapıtlarında sanatçının okurlarında yaratmak ya da oluşturmak istediği duygu ve düşünce ortaklığı" (2012:140), "sanatçının, yapıtı oluşturmasına neden olan, çocukla paylaşmak istediği duygu ve düşünce", "sanatçının çocuklarda oluşturmak istediği temel duyarlık, onlara iletmek iste-

diği asıl düşünce” (2013:133) olarak tanımlar. Derman ve Tekin (2017)'e göre “hangi tür metin olursa olsun, her metnin bir yazılış amacı vardır. Kimi metinler doğrudan bilgi vermek için yazılır, kimi metinlerde ise sanatsal kaygı gözetilerek okuyucuyla paylaşmak istenilen duygu, düşünce, mesaj, metnin içine serpiştirilir.”

Edebi eserde iletiler, yazar tarafından bazen açık bir şekilde de verilebilir, ama edebi eserin özellikleri göz önünde bulundurularak iletiler metinlerde genel olarak gizlenmiş, örtülü bir anlatımda verilir.

Özdemir'e (2007:115) göre “yazınsal metinlerde ileti, önerme biçimine daha doğrusu kesin bir yargıya dönüştürülerek verilmez. Metnin dokusuna sindirilir. Bu bağlamda yazınsal metinlerin iletileri örtük iletilerdir. Konuya yüklediği gizli bir anlam, gizli bir özdür. Denilebilir ki yazınsal metinlerde ileti bir bakıma yazarla paylaştığımız ya da metinden yaşantımıza kattığımız şeydir”. Bu bilgilerden hareketle denilebilir ki, iletiler, yazınsal ve öğretici metin türlerinde farklı aktarım şekillerinde verilebilir.

Çocuklar için yazılmış edebi eserlerde de iletinin seçimi ve aktarılış şekli büyük önem arz eder. Yazarlar, edebi çocuk kitaplarında iletiyi sunarken herhangi bir fikrin savunuculuğunu yapmamalı, anlatmak istediği olay veya durumda iletileri nasihat veren bir tarzda vermemeli ve çocuğun ilgi, yaş ve dünyasına uygun iletiler seçmelidir. Çocuklara katı toplum ve ahlâk kuralları aşılama çabasına, öğüt verici nitelikte edebi yapıtlar şüphesiz çocuğun ilgisini çekmeyecek; ideolojik bir içerik ve anlatıma sahip olan yapıtlar ise çocuklara eleştirel ve tarafsız düşünme becerisi kazandırma işlevini yitirecektir. Çocuk kitaplarının eğitimin amacına uygun olarak çocuklarda istendik yönde davranış değişikliği yaratacak dil ve anlatım, konu, kahraman ve içeriğe sahip olmaları gerekmektedir. Bu noktada çocuk kitaplarının kurgusunda, çocuklara duyarlık kazandıracak, onları çağdaş dünyanın bilgi ve kültür ortamıyla tanıştıracak, kişiliklerine olumlu şekilde etki edecek, toplum yaşamı noktasında bilinçlendirecek ve doğaya karşı sorumlulukları özümsetecek eğitici iletiler tercih edilmelidir. Bu noktada önem kazanan husus, çocuk kitaplarının eğitsel nitelikte iletiler taşımaları gerektiğidir.

İletilerde olması gereken özellikleri Demirel ve diğerleri (2011:58-59) şu maddelerle açıklamışlardır:

“İletiler çocuğun bilişsel, duyuşsal gelişim özelliklerine uygun olmalı, çocuğun söz konusu gelişim boyutlarına olumlu katkılarda bulunmalıdır.

İletiler ile konu-tema arasında yakın bir ilişkinin olmasına dikkat edilmeli.

İletilerin aktarımında önemli bir araç olan konu, dil ve anlatım gibi özellikler, kendi içlerinde bir uyumu barındırmalıdır.

İletilerin aktarımında anlatılan metnin özelliği de dikkate alınarak, elden geldiğince zengin bir yola başvurulmalıdır. Yani sadece örtük iletiler şeklinde değil, yerine göre doğrudan, dolaylı ve soru şeklindeki iletiler de metnin içine yedirilmiş olmalıdır.

İletiler tıpkı tema/ ana fikir gibi eserin yazılma nedeni hâline gelebileceği için en az tema/ ana fikir kadar üzerinde ciddi bir biçimde durulmalıdır.”

İletisini yukarıdaki açıklamalar ışığında oluşturan çocuk kitapları, çocuk okurun ilgi dünyasına daha fazla hitap edebilecektir. Bütün bu açıklamalardan hareketle bu araştırmanın amacı; “Aytül Akal'ın çocuk kitaplarını eğitsel iletiler açısından incelemektir.” Bu amaç doğrultusunda örneklem olarak seçilen edebi eserlerdeki iletileri, iletilerin aktarılış şeklini ve iletilerin eserlere göre dağılımını belirlemek için aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Aytül Akal'ın çocuk kitaplarındaki eğitsel iletiler nelerdir?
2. Aytül Akal'ın çocuk kitaplarında kişisel gelişimi destekleyen eğitsel iletiler nelerdir?
3. Aytül Akal'ın çocuk kitaplarında toplumsal gelişimi destekleyen eğitsel iletiler nelerdir?
4. Aytül Akal'ın çocuk kitaplarında ulusal düşüncenin gelişimini destekleyen eğitsel iletiler nelerdir?
5. Aytül Akal'ın çocuk kitaplarında çevre bilinci gelişimini destekleyen eğitsel iletiler nelerdir?
6. Aytül Akal'ın çocuk kitaplarında evrensel düşüncenin gelişimini destekleyen eğitsel iletiler nelerdir?
7. Aytül Akal'ın çocuk kitaplarında tespit edilen eğitsel iletilerin aktarılış şekli nasıldır?

Yöntem

Model

Aytül Akal'ın çocuk kitaplarının eğitsel iletiler açısından incelenmesini amaç edinen bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. “Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Nitel araştırmada doküman incelemesi tek başına bir veri toplama yöntemi olabileceği gibi diğer veri toplama yöntemleri ile birlikte de kullanılabilir” (Yıldırım ve Şimşek, 2013:217).

Araştırmanın İnceleme Nesneleri

Aytül Akal'ın çocuk kitaplarındaki eğitsel iletileri tespit etmek amacıyla yapılan bu araştırmada yazarın 8'i masal, 8'i öykü ve 8'i roman olmak üzere toplam 24 yapıtı, araştırmanın inceleme nesneleri olarak kullanılmıştır. Söz konusu

yapıtlar Uçanbalık, Tudem, Redhouse Kidz, Doğan Egmont, Fom Kitap ve Bilgi Yayınevlerinden temin edilmiştir. Araştırmanın inceleme nesnelere olarak kullanılan yapıtlar ve yayınevleri aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 1
Araştırmanın İnceleme Nesnelere Olarak Kullanılan Yapıtlar ve Yayınevleri

Sıra	Kitap Adı	Yayınevi	Sıra	Kitap Adı	Yayınevi
1	Dilek Ağacı	Uçanbalık Yayınları	13	Oğlum Ben Çocukken	Uçanbalık Yayınları
2	Geceyi Unutan Fil	Uçanbalık Yayınları	14	Kızım Ben Çocukken	Uçanbalık Yayınları
3	Çikolata Çocuk	Uçanbalık Yayınları	15	Oğlum Nerdesin	Uçanbalık Yayınları
4	Canı Sıkılan Aydede	Uçanbalık Yayınları	16	Gökyüzündeki Bulutlar	Redhouse Kidz Yayınları
5	Nerden Çıktı Bu Kardeş?	Uçanbalık Yayınları	17	Kırmızı Arabanın Hayaleti	Tudem Yayıncılık
6	Üç Gözlü Çocuk	Uçanbalık Yayınları	18	Süper Gazeteciler 1	Tudem Yayıncılık
7	Suda Oynamayı Kim Sevmez	Uçanbalık Yayınları	19	Renk Delisi	Tudem Yayıncılık
8	Bana Bir Rüya Ver	Uçanbalık Yayınları	20	Ses Delisi	Tudem Yayıncılık
9	Babamın Sihirli Küresi	Tudem Yayıncılık	21	Kıralk Evde İki Gün Bir Gece	Doğan Egmont Yayıncılık
10	Annem Neden Çıldırdı?	Tudem Yayıncılık	22	Gökten Uzaylı Düştü	Fom Kitap
11	Benim Babam Sihirbaz	Tudem Yayıncılık	23	Esrarengiz Duman	Fom Kitap
12	Babam Duymasın	Tudem Yayıncılık	24	Abur Cubur Canavarı	Bilgi Yayınevi

Verileri Analizi

Belirlenen iletileri farklı temalar altında toplamak için içerik analizi tekniği kullanılmıştır. “İçerik analizi yoluyla verileri tanımlamaya, verilerin içinde saklı olabilecek gerçekleri ortaya çıkarmaya çalışılır” (Yıldırım ve Şimşek, 2013:259).

“Nitel araştırma verileri dört aşamada analiz edilir:

Verilerin kodlanması,

Temaların bulunması,

Kodların ve temaların düzenlenmesi,

Bulguların tanımlanması ve yorumlanması” (Yıldırım ve Şimşek, 2013:260).

Verilerin Kodlanması ve Temaların Bulunması

Bu araştırmada verilerin kodlanması sürecinde ‘verilerden çıkarılan kavramlara göre yapılan kodlama’ türü kullanılmıştır. Kodlamalar yazarlar tarafından ayrı yapılmış ve uyuma düzeylerine bakılmıştır. İncelenen kitaplarda tespit edilen eğitsel iletiler, ortak veya benzer yönler taşıyan başka iletilerle aynı kategoriye alınmıştır. Tespit edilip kategorilere ayrılan eğitsel iletiler uzman görüşüne sunulmuştur. Uzman görüşünde belirtilen öneri ve uyarılara dikkat edilerek gerekli yerlerde düzenlemeler yapılmıştır. Uzman görüşü sonunda her kategoriye bir kod verilmiş, aynı temada yer alan iletiler de kod numarası verilmiştir. İletiler, sunuluş biçimi ve amaçlarına göre iki başlıkta toplanmıştır:

Sunuluş Biçimlerine Göre Eğitsel İletiler

Doğrudan Aktarılan İletiler

Dolaylı Yoldan Aktarılan İletiler

Amaçlarına Göre Eğitsel İletiler

Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler

Toplumsal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletiler

Ulusal Düşüncenin Gelişimini Destekleyen Eğitsel İletiler

Çevre Bilinci Gelişimini Destekleyen Eğitsel İletiler

Evrensel Düşüncenin Gelişimini Destekleyen Eğitsel İletiler

Eğitsel iletilerin kategorileri, ilk harfleriyle kodlanmıştır. Aynı temada yer alan eğitsel iletiler kendi grubu içinde

numaralandırılmıştır.

‘Amaçlarına Göre Eğitsel İletiler’ şu şekilde kodlanmıştır:

1. Kişisel gelişimi destekleyen eğitsel iletiler “K” harfi ile kodlanmıştır.
2. Toplumsal gelişimi destekleyen eğitsel iletiler “T” harfi ile kodlanmıştır.
3. Ulusal düşüncenin gelişimini destekleyen eğitsel iletiler “U” harfi ile kodlanmıştır.
4. Çevre bilinci gelişimini destekleyen eğitsel iletiler “Ç” harfi ile kodlanmıştır.
5. Evrensel düşüncenin gelişimini destekleyen eğitsel iletiler “E” harfi ile kodlanmıştır.

Kodların ve Temaların Düzenlenmesi

Araştırmada incelenen yapıtlarda belirlenen eğitsel iletiler kategorilere ayrılıp kodlandıktan sonra aşağıdaki tablolar oluşturulmuştur:

Tablo 2
Kişilik Gelişimini Destekleyen Eğitsel İletilerle İlgili Kodlama

İleti Kodu	İleti Adı	İleti Kodu	İleti Adı
K1	Ümitsiz Olmamak	K26	Başkasının Eşyasına Zarar Vermemek
K2	Bağımlı Olmamak	K27	Sorumluluklarımızı Bilmek
K3	Tembel Olmamak	K28	Dikkatli Olmak
K4	Başkasının Eşyasını Kullanmamak	K29	İşini Severek Yapmak
K5	Güvenmek-Güvenilir Olmak	K30	Emanete Sahip Çıkmak
K6	Hayallerimizi Gerçekleştirmek İçin Çalışmak	K31	Birikim Yapmak
K7	Kitapları Sevmek	K32	Özgün Olmak
K8	Farklı Olmayı İstemek	K33	Olanaklardan Yararlanmak
K9	Beslenmeye Dikkat Etmek	K34	Çocukluğa Değer Vermek
K10	Zamanı Verimli Kullanmak	K35	Düzenli Olmak
K11	Sağlıklı Olmak	K36	Bilinçli Olmak
K12	Sorumsuz Davranmamak	K37	Hatalardan Ders Çıkarmak
K13	Geçmişe Değer Vermek	K38	Sorumluluk Almak
K14	Teknolojiyi Takip Etmek	K39	Çocuğa Değer Vermek
K15	Temizliğe Önem Vermek	K40	Kendi Kararlarını Kendi Vermek
K16	Yaşamın Değerini Bilmek	K41	Dostluğa Önem Vermek
K17	Okumaya Değer Vermek	K42	Hayal Kurmak
K18	Kendini Keşfetmek	K43	Maddiyat Bağımlısı Olmamak
K19	Bir Şeyi Zorla Yaptırmamak	K44	Çok Yönlü Gelişim Göstermek
K20	Sadakatli Olmak	K45	Araştırmaya Önem Vermek
K21	Hayata Olumlu Bakmak	K46	Yeniliklere ve Gelişime Açık Olmak
K22	Kıskanmamak	K47	Öfke Kontrolünü Sağlamak
K23	Elimizdekiyle Yetinebilmek	K48	Düşünceli Davranmak
K24	Kitaba Para Harcayabilmek	K49	Kişilikli Olmak
K25	Yeni Bir Dil Öğrenmek		

Tablo 2’de görüldüğü gibi kişisel gelişimle ilgili olan 49 çeşit ileti belirlenmiştir.

Tablo 3
Toplumsal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletilerle İlgili Kodlama

İleti Kodu	İleti Adı	İleti Kodu	İleti Adı
T1	Başkalarını Rahatsız Etmemek	T13	Hayatımızın ve Arkadaşlarımızın Kıymetini Bilmek
T2	Yardımsever Olmak	T14	Trafik Kurallarına Uymak
T3	Engelli Bireylere Yardımcı Olmak	T15	İşi Ehline Vermek
T4	Paylaşmak	T16	Büyüklere Karşı Saygılı Olmak
T5	Misafirperver Olmak	T17	Küçüklerimize Destek Olmak
T6	Olumlu İletişim Kurmak	T18	Büyüklerimize Zaman Ayırmak
T7	Büyüklerimize Yardımcı Olmak	T19	Başkasının Eşyasını İzinsiz Almamak
T8	Aile Büyüklerine Değer Vermek	T20	Görgü Kurallarına Uymak
T9	Büyüklerimize Danışmak	T21	Engelli Bireylere Karşı İyi Davranmak
T10	Komşuluk İlişkilerini Yaşatmak	T22	Ortaklaşa Karar Vermek
T11	Toplumsal Sorumluluklarımızı Yerine Getirmek	T23	Sorunlarımızı Destek Alarak Aşmak
T12	İş Bölümü Yapmak	T24	Popüler Kültüre Kapılmamak

Tablo 3'te görüldüğü üzere toplumsal gelişim ile ilgili olan 24 çeşit ileti belirlenmiştir.

Tablo 4
Ulusal Düşüncenin Gelişimini Destekleyen Eğitsel İletilerle İlgili Kodlama

İleti Kodu	İleti Adı	İleti Kodu	İleti Adı
U1	Atatürk Devrimlerinin Önemi Bilmek	U4	Ulusça Dayanışma İçinde Olmak
U2	Anadilimizi Özümsemek	U5	Milli Varlıklarımızı Ziyaret Etmek
U3	Ülkemize Yararlı Birey Olmak		

Tablo 4'te de görüldüğü üzere ulusal gelişimle ilgili olan 5 çeşit ileti belirlenmiştir.

Tablo 5
Çevre Bilinci Gelişimini Destekleyen Eğitsel İletilerle İlgili Kodlama

İleti Kodu	İleti Adı	İleti Kodu	İleti Adı
Ç1	Ağaçlara Zarar Vermemek	Ç6	Doğanın Değerini Bilmek
Ç2	Hayvanlara Zarar Vermemek	Ç7	Doğa Olaylarından Korunmak
Ç3	Hayvanlara İyi Davranmak	Ç8	Hayvanları Korumak
Ç4	Çöp Atmamak	Ç9	Şehirleşmeden Etkilenmek
Ç5	Doğayı Korumak		

Tablo 5'te görüldüğü gibi ulusal gelişimle ilgili olan 5 çeşit ileti belirlenmiştir.

Tablo 6
Evrensel Düşüncenin Gelişimini Destekleyen Eğitsel İletilerle İlgili Kodlama

İleti Kodu	İleti Adı	İleti Kodu	İleti Adı
E1	Barış İçinde Yaşamak	E3	Annemizin Değerini Bilmek
E2	Kibirli Davranmamak	E4	Fedakâr Olmak

Tablo 6'nın devamı...

İleti Kodu	İleti Adı	İleti Kodu	İleti Adı
E5	İsraf Yapmamak	E16	Alçakgönüllü Olmak
E6	Hırsızlık Yapmamak	E17	Yalan Söylememek
E7	Çalışkan Olmak	E18	Duyarlı Olmak
E8	Azimli Olmak	E19	Tedbirli Olmak
E9	Hakkını Aramak	E20	Fikirlere Saygı Göstermek
E10	Alay Etmemek- Küçümsememek	E21	Kötümser Olmamak
E11	Tutumlu Olmak	E22	Vefalı Olmak
E12	Empati Kurmak	E23	Bencil Olmamak
E13	Açgözlü Davranmamak	E24	Dürüst Olmak
E14	Anne Sözü Dinlemek	E25	Emeğe Saygı Duymak
E15	Ön yargılı Olmamak		

Tablo 6'da da görüldüğü üzere evrensel düşüncenin gelişimi ile ilgili olan 25 çeşit ileti belirlenmiştir.

Bulgular

Aytül Akal'ın Çocuk Kitaplarındaki Eğitsel İletilere İlişkin Bulgular

Aytül Akal'ın çocuklar için yazdığı masal, öykü ve roman kitaplarında belirlenen eğitsel iletiler şunlardır:

Kişisel gelişimi destekleyen eğitsel iletiler, toplumsal gelişimi destekleyen eğitsel iletiler, ulusal düşüncenin gelişimini destekleyen eğitsel iletiler, çevre bilinci gelişimini destekleyen eğitsel iletiler ve evrensel düşüncenin gelişimini destekleyen eğitsel iletiler.

Aytül Akal'ın çocuk kitaplarında yer alan eğitsel iletilerin eserlere göre dağılımı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İlkokul 4.sınıf öğrencilerinin okuma alışkanlığını belirlemeye yönelik okuma sıklığı anketine ilişkin verileri Tablo 2'de sunulmuştur:

Tablo 7

Aytül Akal'ın Çocuk Kitaplarında Yer Alan Eğitsel İletilerin Eserlere Göre Dağılımı

No	Yapıt	KGDİ	TGDİ	UDGDİ	ÇBGDİ	EDGDİ	Toplam
1	DA	K1.					1
2	GUF		T1.			E12.	2
3	ÇÇ	K2.				E13.	2
4	CSA					E2.	1
5	NÇBK	K22.				E3.-E4.	3
6	ÜGÇ	K23.	T14.			E13.	3
7	SOKİ					E14.	1
8	BBRV		T2.		Ç6. -Ç1.		3
9	BSK	K24.-K3.- K25.- K4.-K26.- K27.- K5.	T2.-T15.-T3.- T15.-T4.	U1.-U4. -U5.- U2.-U3.		E5.-E6.- E15	20
10	ANÇ	K48.-K28.- K29.-	T17.		Ç2.-Ç3.	E7.-E8.- E16.-E9.	10
11	BBS	K30.-K31.- K24.- K6.-K29.	T4.-T5.			E10.-E15	9

Tablo 7'nin devamı...

No	Yapıt	KGDİ	TGDİ	UDGDİ	ÇBGDİ	EDGDİ	Toplam
12	BD	K7.-K24.	T2.-T4.-T18.			E17.-E15.-E18.	9
13	OBC	K9.-K33.-K4.-K8.-K32.-K31.-K34.	T6.-T20.			E10.-E11.	11
14	KBÇ	K10.-K35.-K11.-K36.	T6.- T7.-T21.			E11.	8
15	ON	K12.-K48.-K38.-K13.-K39.-K8.-K14.	T5.-T8.-T6.-T22.-T20.			E11.	13
16	GB	K40.-K15.-K38.-K41.-K8.	T26.T1.-T17.-T20.				9
17	KAH	K5.-K11.-K16.-K42.-K43.-K49.	T2.-T21.		Ç9.-Ç4.	E10.-E12.-E8.	13
18	SG	K17.-K44.-K11.	T10.-T21.-T11.-T8- T25.-T12.		Ç5.-Ç6-	E18.-E19.	13
19	RD	K45.-K17.-K22.-K18.				E22.	5
20	SD	K30.-K7.-K27.-K48.	T2.		Ç6.	E18	7
21	KEİGBG	K5.-K48.	T1.			E20.	4
22	GUD	K14.-K48.-K36.-K32.-	T26.		Ç3.-Ç7.-Ç8.	E1.-E12.-E25.-E20.-E23.- E24.	13
23	ED	K19.-K29.-K31.-K46.-K20.-K47.-K5.-K21.-K48.-K42.	T6.			E15.-E21.-E4.-E10.-E12.	17
24	ACC	K9.-K40.-K11.-K47.-K41	T9.-T11.-T2.		Ç9.	E10.-E8.-E4.-E18.-	15

Tablo 7'de görüldüğü üzere incelenen yapıtların cümle ve paragraflarında toplam 230 eğitsel ileti tespit edilmiştir. Bu iletiler en çok belirlenenen en az belirlenene göre şu şekildedir: Kişisel gelişimi destekleyen eğitsel iletiler, evrensel düşüncenin gelişimini destekleyen eğitsel iletiler, toplumsal gelişimi destekleyen eğitsel iletiler, çevre bilinci gelişimini destekleyen eğitsel iletiler ve ulusal düşüncenin gelişimini destekleyen eğitsel iletilerdir.

Aytül Akal'ın Çocuk Kitaplarında Kişisel Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletilere İlişkin Bulgular

Yazarın kitaplarında en çok tespit edilen eğitsel ileti türü 'Kişisel gelişimi destekleyen iletiler'dir. Akal'ın eserlerinde kişisel gelişime yönelik en çok tespit edilen eğitsel iletiler ve kullanım sıklıkları şöyledir:

Tablo 8

Kişisel Gelişime Yönelik En Çok Tespit Edilen Eğitsel İletiler

Kullanım Sıklığı	Eğitsel İleti	Kullanım Sıklığı	Eğitsel İleti
11	K11.Düşünceli Davranmak	4	K11.Sağlıklı Olmak
6	K10.Güvenmek-Güvenilir Olmak	4	K38.Sorumluluk Almak
5	K50.Emanete Sahip Çıkmak		

Aytül Akal'ın Çocuk Kitaplarında Toplumsal Gelişimi Destekleyen Eğitsel İletilere İlişkin Bulgular

İncelenen kitaplarda 'toplumsal gelişimi destekleyen eğitsel iletiler' kullanım sıklığı olarak üçüncü sıradadır. Akal'ın eserlerinde toplumsal gelişime yönelik en çok tespit edilen eğitsel iletiler ve kullanım sıklıkları şöyledir:

Tablo 8
Toplumsal Gelişime Yönelik En Çok Tespit Edilen Eğitsel İletiler

Kullanım Sıklığı	Eğitsel İleti	Kullanım Sıklığı	Eğitsel İleti
7	T2.Yardımsaver Olmak	3	T24.Popüler Kültüre Kapılmamak
5	T6.Olumlu İletişim Kurmak	3	T11.Toplumsal Sorumluluklarımızı Yerine Getirmek
4	T18.Büyüklerimize Zaman Ayırmak	3	T4.Paylaşmak
3	T1.Başkalarını Rahatsız Etmemek		

Aytül Akal'ın Çocuk Kitaplarında Ulusal Düşüncenin Gelişimini Destekleyen Eğitsel İletilere İlişkin Bulgular

İncelenen kitaplarda 'ulusal düşüncenin gelişimine yönelik eğitsel iletiler' kullanım sıklığı olarak beşinci sıradadır. Akal'ın eserlerinde ulusal düşüncenin gelişimine yönelik "U1.Atatürk Devrimlerinin Önemi Bilmek, U2. Anadilimizi Özümsemek, U3.Ülkemize Yararlı Birey Olmak, U4.Ulusça Dayanışma İçinde Olmak, U5.Milli Varlıklarımızı Ziyaret Etmek" adlı iletiler birer kez tespit edilmiştir.

Aytül Akal'ın Çocuk Kitaplarında Çevre Bilinci Gelişimini Destekleyen Eğitsel İletilere İlişkin Bulgular

İncelenen kitaplarda 'çevre bilinci gelişimini destekleyen eğitsel iletiler' kullanım sıklığı olarak dördüncü sıradadır. Akal'ın eserlerinde çevre bilinci gelişimine yönelik en çok tespit edilen eğitsel iletiler ve kullanım sıklıkları şöyledir:

Tablo 10
Çevre Bilinci Gelişimine Yönelik En Çok Tespit Edilen Eğitsel İletiler

Kullanım Sıklığı	Eğitsel İleti	Kullanım Sıklığı	Eğitsel İleti
3	Ç6.Doğanın Değerini Bilmek	2	Ç7.Doğa Olaylarından Korunmak
2	Ç3.Hayvanlara İyi Davranmak	2	Ç9.Şehirleşmeden Etkilenmek

Aytül Akal'ın Çocuk Kitaplarında Evrensel Düşüncenin Gelişimini Destekleyen Eğitsel İletilere İlişkin Bulgular

İncelenen kitaplarda 'evrensel düşüncenin gelişimini destekleyen eğitsel iletiler' kullanım sıklıkları açısından ikinci sıradadır. Akal'ın eserlerinde evrensel düşüncenin gelişimine yönelik en çok tespit edilen eğitsel iletiler ve kullanım sıklıkları şöyledir:

Tablo 11
Evrensel Düşüncenin Gelişimine Yönelik En Çok Tespit Edilen Eğitsel İletiler

Kullanım Sıklığı	Eğitsel İleti	Kullanım Sıklığı	Eğitsel İleti
8	E18.Duyarlı Olmak	4	E12.Empati Kurmak
8	E10.Alay Etmemek-Küçümsememek	4	E15.Ön yargılı Olmamak
7	E11.Tutumlu Olmak		

Aytül Akal'ın Çocuk Kitaplarında Tespit Edilen Eğitsel İletilerin Aktarımlı Şekline İlişkin Bulgular

Bu çalışmada Aytül Akal'ın toplam 24 kitabı incelenmiştir. Söz konusu kitapların cümle ve paragraflarında toplam 230 eğitsel ileti tespit edilmiştir. Bu iletilerden 181 tanesi örtük ileti olup dolaylı aktarım yoluyla okuyucuya sunulmuştur. Tespit edilen iletilerden 49 tanesi ise açık ileti olup doğrudan aktarım yoluyla okuyucuya sunulmuştur.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

İncelenen yapıtların cümle ve paragraflarında toplam 230 eğitsel ileti tespit edilmiştir. Bu iletilerden 181 tanesi örtük ileti olup dolaylı aktarım yoluyla okuyucuya sunulmuştur. Tespit edilen iletilerden 49 tanesi ise açık ileti olup doğrudan aktarım yoluyla okuyucuya sunulmuştur. İletiler en çok belirlenenden en az belirlenene göre şu şekildedir: Kişisel

gelişimi destekleyen eğitsel iletiler, evrensel düşüncenin gelişimini destekleyen eğitsel iletiler, toplumsal gelişimi destekleyen eğitsel iletiler, çevre bilinci gelişimini destekleyen eğitsel iletiler ve ulusal düşüncenin gelişimini destekleyen eğitsel iletilerdir.

Aytül Akal'ın yapıtlarında tespit edilen eğitsel ileti türleri, edebi türlere göre bir anlamlılık göstermektedir. Yazarın masal kitaplarına bakıldığında seçilen karakterlerin büyük çoğunluğunun annelerin, küçük çocukların ve hayvanların olması, kurgunun basit ve iletilerin küçük yaştaki okurlara yönelik olması şaşırtıcı değildir. Bu masal kitaplarında en çok üzerinde durulan eğitici durum, anne sevgisi ve anne sözünün dinlenmesidir. Yazarın masal kitaplarında 14'ü örtük, 2'si açık eğitsel ileti tespit edilmiştir. Tespit edilen eğitsel iletilerin büyük çoğunluğu örtük ileti olup dolaylı aktarım yoluyla okuyucuya aktarılmıştır. Yazarın öykü kitaplarında da yukarıda sözü edilen anlamlılık söz konusudur. Aytül Akal'ın çocuklara hitap eden öykü kitaplarına bakıldığında çocuk karakterlerinin çoğunlukla yaş itibarıyla 7-13 ortalamasında oldukları görülür. Bu yaş dönemindeki çocuklarda yüksek bir düzeyde dikkat, çevredekileri algılama ve araştırma merakı vardır. Çocuklar bu yaş döneminde bir sosyal çevrede yaşadıklarının farkına varırlar ve toplumu bir arada tutan kural ve değer yargularıyla tanışır. "Başkalarına karşı saygılı olmak, paylaşmak, yardımsever olmak, başkalarına ait eşyalara zarar vermemek, aile büyüklerine karşı saygılı olmak vd." yazarın öykü kitaplarındaki karakterlerin yaşadıkları çatışma durumlarından açığa çıkan eğitici durumlardır. Yazarın öykü kitaplarında tespit edilen iletilere bakıldığında ise 85 örtük, 21 açık ileti görülmektedir. Yazar, öykü kitaplarında da fazlasıyla örtük iletiler aracılığıyla dolaylı aktarıma başvurmuştur. Aytül Akal'ın çocuk romanlarındaki eğitsel ileti sayısı ise, masal ve öykü kitaplarıyla kıyaslandığında daha fazladır. (Ancak ileti sayılarına bakıldığında romanlardaki eğitsel iletiler, öykülerdeki iletilerden sadece bir fazladır.) Yazarın romanlarının kurgusundaki karakterler ve çatışma durumları da masal ve öykü kitaplarıyla pek benzeşmemektedir. Akal'ın roman kitaplarında bölünmüş aile tiplerine çokça rastlanır. Bu durum, aile üyeleri arasında özellikle ergenlik dönemindeki çocuk karakterler üzerinde olumsuz etki eder. Çağımızın büyük problemlerinden biri olan 'tüketim çılgınlığı' da yazarın romanlarının kurgusunda yer verdiği bir başka insan ve toplum gerçekliğidir. Bu tip sorunlar, romanların kurgusuna serpiştirilmiş eğitsel iletiler açısından belirleyici bir durum olmuştur. Yazar, romanlarında aile içi sorunlarda ve toplumsal yaşamda yaşanan pek çok çatışma durumunda "Olumlu iletişim kurmayı, empati kurmayı, tutumlu olmayı, toplumsal sorumluluklarımızı yerine getirmeyi, dürüst olmayı, fedakar olmayı vd." salık verir. Akal'ın romanlarında da tespit edilen eğitsel iletilerin büyük bir kısmı yine örtük iletilerdir. Zira yazarın romanlarında 83 dolaylı yoldan aktarılan örtük iletiye rastlanmıştır. Buna karşılık 25 açık ileti doğrudan aktarım yoluyla verilmiştir.

Aytül Akal, kaleme aldığı yapıtlarında başarılı bir yazarlık örneği sergilemiştir. Yazarın bunu başarabilmesinde en büyük pay anlatımında başvurduğu 'mizah'tır. Hamzadayı ve Çetinkaya (2013:497)'ya göre "Akal'ın yapıtlarındaki mizah yapma tarzlarını öğrenen çocuklar, böylelikle bu mizah tarzlarını sosyal yaşamlarına taşıyacak ve birlikte gülerken eğlenerek hoşça vakit geçirme olanağı bulacaklardır". Çocuk edebiyatımızda mizahi anlatımı eserlerinde ustalıkla kullanabilmiş yazar sayısının az olduğu düşünülürse (Özaslan, 2012; İspir, 2006) Aytül Akal'ın çocuk edebiyatımızda mizahı başarılı bir şekilde kullanmasının dikkate değer bir durum olduğu görülür.

Alan yazına bakıldığında iletiler üzerine yapılan pek çok araştırma, yazarlarımızın hangi temalarda iletilerini oluşturduklarına dair önemli bilgiler vermektedir. Gülgönül (2014) tarafından hazırlanan çalışmada incelenen eserlerde kişisel, toplumsal ve evrensel gelişime yönelik dikkate değer sayıda ileti tespit edilmiştir. Aynı çalışmada "çevre sorunları ile ilgili" yine pek çok ileti tespit edilmiştir. Küçük (2005)'ün çalışmasında da Türkçe ders kitapları incelenmiş ve kişilik gelişimine yönelik dikkate değer sayıda eğitsel ileti tespit edilmiştir. Aynı çalışmada ulusal ve evrensel değerlere yönelik iletilerin tespitinde dengeli bir dağılım gözlemlenmiş olmasına rağmen ahlak gelişimini destekleyici iletilere sahip metinler ise yetersiz sayıda bulunmuştur. Akçay'ın çalışmasında (2015) eğitsel iletilerin açık ara farkla kişisel gelişime yönelik olduğu buna karşılık evrensel düşüncenin gelişimine yönelik olarak sadece bir iletinin tespit edildiği belirtilmiştir. 2015 yılında Cesur tarafından yapılan çalışmada da incelenen yapıtlarda çok büyük üstünlükle kişisel gelişime yönelik eğitsel iletilere rastlanırken evrensel düzeyde eğitsel iletilerde ise yalnızca bir ileti tespit edilmiştir. Aynı çalışmada toplumsal gelişime yönelik eğitsel iletiler ise sayıca ikinci sıradadır. Kaplan (2013) tarafından yapılan çalışmada da "Hidayet Karakuş'un çocuklar için yazmış olduğu on üç hikâye kitabında yer alan doksan iki hikâye ve on üç romanda sevgi, arkadaşlık-dostluk, fedakârlık, merhamet, yalnızlık, sabır, dua, doğa ve hayvan, vatan sevgisi, barış, yalan vb. konularda eğitsel iletiler" tespit edilmiştir. Bunun yanında bu çalışmada diğer çalışmalarda nadir görülen bir durum daha söz konusudur. Çalışmada Hidayet Karakuş'un eserlerinden tespit edilen eğitsel iletilere göre "ekonomik gelişimi" ve "dini gelişimi" destekleyen eğitsel iletiler kategorisi oluşturulmuştur. Eğitsel iletiler üzerine yapılan çalışmalarda farklı isimlerde temaların oluşturulduğu bir çalışma olarak Özaslan'ın (2012) çalışması da örnek gösterilebilir. Araştırmacı incelediği eserlerde tespit ettiği iletileri "Kurallar, Kendini İfade Etme, İletişim, İlişkiler, Değer/Tutum/Davranış, Çevre/Doğa" adlı temalarda toplamıştır. Yukarıda verilen araştırmalarla Aytül Akal'ın eserleri üzerine yapılan bu araştırma karşılaştırıldığında şu değerlendirmeler yapılabilir:

1. Yapılan çalışmalarda incelenen kitaplara bakıldığında ya sadece bir ya da iki edebi türden yapıtların incelendiği gözlemlenmiştir. Akal'ın yapıtlarının incelendiği bu çalışmada ise masal, öykü ve roman türleri -aynı sayıda (sekiz)- incelenmiştir. Bu durum, yazarın eserleri üzerine yorumda bulunma noktasında önemli olanaklar vermiştir.

2. Yapılan çalışmalarda en çok ileti tespit edilen tema "kişisel gelişim" temasıdır. Bu çalışmada da incelenen yapıtlardan en çok kişisel gelişime yönelik eğitsel ileti tespit edilmiştir.

3. Pek çok alan yazın araştırmasında kişisel gelişimden sonra en çok tespit edilen eğitsel ileti teması, toplumsal gelişime yönelik eğitsel iletilerdir. Bu çalışmada da evrensel gelişime yönelik eğitsel iletilerle birlikte toplumsal gelişime yönelik eğitsel iletiler, kişisel gelişime yönelik iletilerden sonra sayıca en fazla ileti barındıran temalardandır.

4. Araştırmalarda göze çarpan önemli bir husus ise çevre /doğaya yönelik iletilerin toplandığı temaların bulunduğu araştırmaların (Özaslan; 2012, Gülgönül;2014) az olmasıdır. Aytül Akal'ın çocuk kitaplarının eğitsel iletiler açısından incelendiği bu çalışmada ise "çevre bilinci gelişimine" yönelik iletiler ayrı bir temada toplanmıştır.

Bu çalışmanın sonuçlarından hareketle Aytül Akal'ın sosyal yaşamın pek çok alanına yönelik eğitsel iletiler barındıran masal, öykü ve roman kitaplarının bilişsel, duyuşsal ve toplumsal açılarından sağlıklı nesiller yetiştirmek isteyen ebeveynler ve eğitimcilere yarar sağlayacağı düşünülmektedir.

Akal, edebiyatın pek çok türünde nitelikli eserler vermiş bir yazarımızdır. Başta eğitimciler olmak üzere ebeveynler de çocuklarda sanatsal zevk- beğeni uyandırmak ve geliştirmek amacıyla Akal'ın bu çok farklı türde yapıtlarından yararlanabileceklerdir.

Küçük (2005:172)'e göre ilköğretim ders kitaplarındaki "metinlerin konuları, 12-14 yaş dönemindeki çocukların macera, aile hayatı, hobiler gibi ilgi ve beğenilerine yönelik çeşitlilik göstermemektedir. 6, 7 ve 8. sınıf konuları arasında büyük farklar yoktur. Konuların benzer türlerde ele alınması, ilgi çekiciliği azaltabilir. Bununla birlikte 12-14 yaş dönemindeki çocukların konular açısından ilgi ve beğenileri göz ardı edilmiştir." Küçük'ün sözünü ettiği sorun ve eksiklikler günümüz ders kitaplarında da varlığını devam ettirmektedir. Dolayısıyla ders kitaplarını hazırlayan yetkili kurumların edebiyatın pek çok türünde güncel durum ve gerçeklikleri ustaca işlemiş olan Aytül Akal'ın kitaplarından yararlanabileceği düşünülmektedir. Bu noktada yazarın masal kitapları ilkökul ders kitaplarına, öykü ve roman kitapları ise ortaokul ders kitaplarına metin seçiminde kullanılabilir niteliklere sahiptir.

Kaynakça

Akçay, S. (2015). *Samed Behrengi'nin hikâyelerindeki eğitsel iletiler üzerine bir araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul.

Cesur, E. (2015). *Mavisel Yener'in çocuklara yönelik öykülerindeki eğitsel iletiler üzerine bir araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul.

Demirel, Ş., Geçen, M. A., Seven S., Tozlu, N ve Uludağ, M. A. (2011). *Edebî metinlerle çocuk edebiyatı*. Ankara: Pegem Yayıncılık.

Derman, S. & Tekin, A. (Nisan, 2017). Aytül Akal'ın "Kızım Nerdesin" isimli kitabında eğitsel iletiler, Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Kongresi, Antalya.

Gülgönül, B. (2014). *Bilgin Adalı'nın hikâye ve romanlarında yer alan eğitsel iletiler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

Hamzadayı, E. & Çetinkaya, G. (2013). *Çocuk okurların bilişsel, duyuşsal ve toplumsal gelişimindeki işlevleri açısından Aytül Akal'da mizah öğesinin kullanımı*. Turkish Studies, s. 489-498.

İspir, E. (2006). *Aziz Nesin'in romanları üzerine bir inceleme*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.

Kaplan, K. (2013). *Hidayet Karakuş'un roman ve hikâyelerinde yer alan eğitsel iletiler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.

Küçük, E. E. (2005). *İlköğretim 6., 7. ve 8. sınıflarda okutulan Türkçe kitaplarındaki düz yazı metinlerinin çocuğa görelilik ilkesine ve metinlerin içerdiği eğitsel iletilere göre incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Elazığ.

Özaslan, P. (2012). *Muzaffer İzgü'nün çocuklara yönelik hikâye ve romanlarındaki eğitsel iletiler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur.

Özdemir, E. (2007). *Eleştirel okuma*. Ankara: Bilgi Yayınevi.

Sever, S. (2012). *Çocuk ve edebiyat*. İzmir: Tudem Yayınları.

Sever, S. (2013). *Çocuk edebiyatı ve okuma kültürü*. İzmir: Tudem Yayınları.

Türk Dil Kurumu. (Kasım 2017). *Büyük Türkçe sözlük*. 22 Kasım 2017, www.tdk.gov.tr

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.